

Jožef Otmar,

po milosti božji knezoškof Sekovski, oskerbnik
Lujbnske škofije, itd. itd. itd.

vsem vernim] Sekovske ino Lujbnske škofije vse dobro od Boga želim.

Kerščansko prepričanje (vera) je življenja duh, kateri vsega človeka prevzeme, ino kateri se očituje u vsakom njegovom djanju ino tersenju. Vse postave in naredbe cerkvene imajo za nalogu, da zbudijo ino jačijo toto kerščansko prepričanje, da ga čistijo ino branijo; ino ravno zato se preteže njihov upliv na vse okolnosti posameznih ljudi, ino skupčine. Od tega se jasno ino popolnoma prepričamo, ako poglednemo na svedkovanje nedelje, kak je po prepisu katoličke cerkve svetiti zapovedana.

Človek se mora skerbeti skoz upotrebovanje svojih telesnih moči za potrebe časnoga življenja. Skoz nevtrudljivo delavnost si mora iz zemlje sad pridelati, iz sirovoga ploda njenoga kruh načiniti, kateri ga hrani, oblačilo storiti, s katerim se oblači, ino hram si podignuti, pod katerim najde zavetje ino strehu. Težavna ino dolgoterpna reč je, ktera veliko truda ino napiujanja stoji, dokler se človeško društvo u dobrovredjeno edinost spravi tak, da eno na drugem naslonjeno skoz pravičnost vse se ravna ino brani. Pa pri vsem tem se terja, da je namen, ino serce človeka od posvetnih reči prosto, ino obrnjeno u višave nadzemeljske, da vse, kaj god človek poprime ino dela, tak dela, kak Bog hoče, ino kajti je njemu tak dopadljivo; drugač se znebi zaslužbe, ino je sirota, ako ravno misli, da je bogat. Milostiva previdnost vsemogočega Boga je podala človeku eden den za počitek, u katerem se naj spomni 'z svojega cilja, u katerem, oslobodjen od posvetnih skerbih ino poslov, se naj skerbi za večnost. Že na bregu Sinai je dana zapoved: „Šest dnevov delaj, ino overšuj svoje posle, sedmi den pa je sobota Gospoda tvojega Boga, na toti den pusti vsako delo na stran, ti, tvoj sin, tvoja kči, tvoj hlapec, tvoja dekla, tvojo živinče, tudi potnik, kterege si pod svoju strehu prijel.“ Pomembo totega dneva za zveličanje celoga človečanstva nam je Gospod razložil govoreči Mozesu: „Govori otrokom Jzraela, ino njim naznani: pazite, da dostojno svetite moju sobotu; kajti toti den je postavljen za svedočbu med menom, vami, ino vašim zarodom, da znate, da sem ja vaš Gospod, kateri vas posvetjuje.“ Né samo za posamezne, za celo izvoljeno ljudstvo je dana sobota na svedočbu zaveza, kterege je Gospod ž njimi sklenil, obhajanje sobote naj nje opominja, ino oživljuje spomin, da so posvetjenja potrebni, ino da toto samo od Boga izhaja. Ljudstvo, ktero Go-

spodu posvetjeni den počitka vredno praznuje, podverže svoje vsakdanje posle re-
du, kateri služi k nadzemeljskoj sreči, obnavlja u vsakom tjednu očitno izpovedanje
vere, ktera se blagodarno razprostira po tečaju življenja našega. Od Boga zapo-
vedani den počitka je ne den lenobe: kajti počitek, ktereга Gospod zapoveda, se
ima Gospodu posvetiti, ino delavnost, ktero zvnajšemu življenju odrečemo, se ima
notrajnomu aldovali. Ino tak bode den počitka tudi posrednik, kateri bođe z'edin-
jenje z Bogom varval, ali pa pot pripravljaj k doseganju nove milosti. Ino ravno
skoz to razprestira toti den počitka blagonosni upliv med vsaki stališ občinstva:
kajti toti utemelji zaklad svete vere, podeli jakost duši, da se zamore črez vse
časno povzdignuti, usadi prikladnost za nebeske počutke, kateri od zgor nas na-
polnjujejo, ino nas u višinu pozdigujejo, zaklad vere je, kateri ljudstvo osreči, ino
kateri tak vé streči, da vsaki dogodjaj ino prememba je njemu na korist.

Praznik, ktereга stari zakon u vsakom tjednu svetiti zapoveda, je u no-
vom zakonu ua nedelju prenešen, ino tu sija u svoji popolnosti ino slovesnosti.
Sveta cerkva razvija na toti den vse duhovne bogatstva, ktere so u njeni naručaj
shranjene, da zamore kerstjan pokoj totega dneva istinski svetiti. U predgi se ozna-
nujejo ino razlažejo razodete istine, aldov novoga zakona se ljubeznivomu Očetu
nebeskomu svečano dopernaša. Mladež se zbere k kerščanskemu nauku, občina
pošilja u molenju svetih litanij svoje težkoče ino potrebe k prestolju milostivnoga
Boga, ino blagoslovljena od Zveličara, kateri u najsvetejšem Sakramenti resnično je
nazočen, se poda u miru na svoj dom. Vse, kaj je Gospod od sobote govoril, do-
segne zvesto izpolnenje na nedelji, nedelja je za istinu na svedočbu postavljena
med Gospodom ino ljudstvom, ktero živi u svetlobi razodetja. Nedelja krepí dušu
vernih, ona podupira slabe, ona povzdiguje padše, ona se poda skoz svečane glase
za bludečim po stezi hudobe; ino ako ravno slepotu ino hudobiju zevsema iz sveta
odstraniti nezamore, tak vendar, kda njoj drugo nije moči storiti, postavi zapeljiv-
vim vabenjam svoje meje, katerik hudoba prekoračiti nezamore. Dokler še ljudstvo
čversto spozna, da je dolžnost nedelju svetiti, kak dolgo še tistim, kateri nju sve-
tijo, se ne zasramovanja bojati, tisti pa, kateri njo nesvetijo, se očitno hvaliti še ne-
smejo, tak dolgo, ako ravno hudobija ino zapeljivost žuga vse prevernuti, tak dolgo
velim, se ne bojati, da bi tisti rovari, kateri temelju cerkve ino družtvenoga života
propast grozijo, svoj namen dosegli; u obče ostane še istomu hudobnežu toliko
kerščanskoga duha, da on take zasmehovanja Boga ino zdravoga razuma odurjava,
ali barem zato, kajti nje u življenje upeljati nezamore, zaverže.

Ne nam treba na daleki pot se podati, ako želimo u živem ogledali ker-
ščansko svetkovanje nedelje gledati, kajti dovolj izgledov najdemo med nami. Po-
božna občina derži nedelju za najsrečnejši den življenja. Tjednu z svojemi težko-
čami ino skerbmi je pretekkel. Danica naglašuje den Gospodov. Neje čuti šumenja
delavcov. Svetečna tihota pokriva polja, travnike, na kterih so še včera delavne
roke se trudile. U turni miloglasno pojejo zvonovi, po vseh cestah ino potih u sve-
tečnem oblačili hitijo veliki ino mali žureći se u hižu večnoga Boga. Lepo je na-
kinčen oltar, sveče plamenijo, orgle veličastno se glasijo, ino moleča občina kleči
pred naj Svetejšem. Celó tisti, kateri je ne navaden tak ponizno se Bogu klanjati,
je skoz okolostojeeh izgled genjen na pobožnost. Vsaki izraz pobožnosti ino ča-
stenja je dobro cele skupčine; eden giblje vse; ino vsi pomagajo posameznomu, da
se tak vsi uzajemno u veri ino bogaboječnovti ojačijo, Po dokončani službi božji
se tudi kaj boljšega na mizo postavi, ino zatem še pride red na razveseljenja. Ino

skem pobožnejše se človek u cerkvi zaderžal, stem menje se spozabi pri takih razveseljenjah méj lepoga zaderžanja ino zmernosti; ino tak, ako veselja zmerno se uživa, toto utisne u serce den Gospoda, kakti den zvetečnosti ino veselja. Skoz nedeljna podučanja se naučimo bolje spoznati svetu veru, ino dolžnosti svojega stana, ino tisto, kaj smo že poprej znali, se zdaj ponovi, ino še globeje u serce zasadi; zares občinska služba božja nedeljna hrani naše kerščanske občutke serca, ino oživljuje dela pobožnosti; celó na mlačnem kerstjaui neha svoje slede. Zna se zgoditi, da človek celi teden malo, ali celó nič na Boga nepomislí; kajti se da od pohotnostih ino posvetnogu dobička zapeljati. Zdej ga zove nedelja, tudi zapoved, navada ino glas vésti se združijo, ino ga peljajo u hižu božju. Tu se zna prigoditi, da kaka besedica, ktero je u predgi čul, kakti strelica njegovo serce prebodne: ino ako oko oberne na oltar, poslušá miloglasne pesme, začuje glas zvončeka, kteri naznanuje, da je zdaj na besede mešnika sam Bog iz nebes stopil, ino svojo veličanstvo pod podobami kruha ino vina zakril, vse to zamore globoko u njegove persa segnuti, ino serce segreti. Ali, ako drugo ne, barem ze u njegovoj duši obnovi spomin nebes, ino boljše domovine, zbudi se moč vere, ktera že je htela zadremati; z enom rečjom u sercu ostanejo iskrice, ktere ob svojem časi plamnejo. Posvetna veselja, ktera za službom božjom sledije, ino ktera se prederzniti ne smejo, da bi totu motile, so njoj niže postavljena ino podložena, ino u tem že obstoji silna moc, ino važno opominjanje, ktero vuči pravu nalogu našega življenja. Ino ako ravno nekteri iz prirojene slabosti paduejo, tak vendar, dokler pravi red vekša stran obderžava, tak dolgo še cveti u večini občine vera, ino dobro deržanje, marlivost ino zadovoljnost.

To je zrok, da hudobneži, kteri so se proti kerščanstvi zaprisegli, nedelju s tak velikom jezom napadajo. Na francozkem ob času prekucije, so tak nazvani slobode branitelji za najpotrebnejše deržali na mesto kerščanske nedelje vsaki deseti den za počivanje odločiti, misleči, da bodo skoz to naj leže kerščansko svetkovanje nedelje zaterli. Ali jako so se vkanili u svojem upanji; kajti ob kratkem časi je pa stari teden novoupeljanoga odrinul; še zdaj vuogi izobraženih gospodov mislijo, da nedelja tudi delavnik biti mora. Na taki način si toti ljudi vsaki počitek skratijo. Ti ljudi neso neprijateli počitka, pa tudi ne prijatelji delavnosti. Celi teden, u kterem se pravi kerstjan za spolnjenje svojih dolžnostih skerbi, bi človek slobodno lenuvul; samo u nedelju, ino ako več ne, saj pred poldnevom mora se čuti hrup delavcov. Na toti den morajo vsi štacuni biti odperti, ino vsi rokodelci živo svoje posle tirati, na toti den morajo kovači kovati, ino tesari svojemi sekirami mahati, deticom, ino učencom, kterim sdaj toliko prirojelih svetih pravic pripisujujo, niti se pol ure časa ne pusti, da bi u totem kratkem časi svetu mešu čuli, mesto tega njim je za odškodovanje odločen pondelek, u kterem se nedelja očivestno zaničuje, u kterem jedina nevera, ino razuzdanost svoj praznik praznuje.

Ako ravno se pri nas očitno zasmehovanje nedelje skoz moč deželiskoga zakona preprečuje, tak je vendar u vuoge kroge delavcov že globoko seglo, ino sad, kterege toto nosi, očitno pred nami leži: Nesrečniki, kteri mesto nedelje pondelek praznujejo, nevejo nič, ali celo malo od tega, kaj se Boga ino lastnoga dušnoga zveličenja tiče; njihova vést zaspi, ino ako se včasi predrami, je spodobna človeku u trešliki ležečemu, kteri kake smešne senje za golu istinu ima; zrok je: kajti neposlušajo predge, kerščanskoga nauka, nazveščanje nebeskih resnic, ktero se očituje u svetečnostih katoličke cerkve, kajti njim menka duh milosti ino bla-

goslova, kateri ližu božju obstira. Mesto molitvene knjige vzemejo u roke kak sramotni list, mesto evangelja kako bezbošnu knjigu od učenkov Bluma ino Ronge-a spisano; le tisti je njihov propovednik, kateri pri glažku vinca prav dobro vé božje ino deželske postave grajati. Skoz tjedem zasluženu plaču potrošijo po večerih u kerčmi. Pa to še ne vse, temoč tudi u nesramne ino grešne zveze stopajo. Potreboče se povekšavajo od dne do dne, dolgi, kateri njim sperva vkanljivo pomoč davajo, na skorom stiske pomnožavajo. Željno, inu pohotno poslušajo tiste, kateri njim pravijo, da je dežela dolžna za blagostanje ino sreču vsakega skerbiti. Živa je istina, da, kateri je eukrat zaklada vere se znebil, kateri se spozabil pri svojih delah iz zaveze med večnim ino časnim življenjom obstoječe, da taki neje samo u rečih na večnost spadajočih slep, temoč tudi nezamore prav presoditi važne zadeve zemeljskoga življenja. Moži, kateri so se za jako omikane deržali, ino kateri so za res z vnogemi znanosti nadareni bili, so u prekucnem letu 1848 u take zmote se zapleli, ktere bi smeha vredne deržati morali, ako nebi prepad grozile občemu blagostanju. Jeli se tedaj čuditi, ako kaki razuzdan, od nevošljivosti ino zdvojenja vužgani delavec neverojatne bedastoče za čistu istinu derži? Zadnjič navalijo taki zamamljeni ljudi na društvo kakti neprijatelji, ino so pripravni izvan očivestne pogibelji vsakomu zvitjaku vstreči, ino ga bogati.

Istina je, da pošpotavanje nedelje po delavnicah ino tovarnah (fabrikah) globoke korenine je pogualo, pa vendar so u njih ne račelo. Bogatci, velikaši, ino izobraženi so bili prvi nasledniki krivih prerokov; toti so bili prvi, kateri so svetkovanje nedelje hladnim sercom posnemali, zaničavali, ali pa gotovo nju zavergli. Bili so časi, u kterih je nevernik spoštovan bil. U tečaju vremena se je hvala Bogu nekaj spremenilo; pa vendar mlačnost u veri kerščanski še neje serc zapustila, u veri mlačnu biti, to je še zdaj nekaj naravnoga: kajti še zdaj mislijo nekteri, da je izobraženomu možu nepristojno, da bi za reči, ktere človek umom svejim dosegnuti nezamore, gorljivo vnet bil; nevera še je le malo svojih zgubila. Zmlačnostjo ino napuhjenostjo zjedinjase mehkužnost, ino ravno med tistemi stani, kateri bi drugim mogli na izgled biti, je svetkovanje nedelje z vekše strani ali čisto zginulo, ali pa svojo istinitost zgubilo. Na nedelju, ali svetek se mnogi niti ne zmislji, to je pri njih že nekaj velikega, ako kateri, kajti ravno zdaj nič drugega si začeti nevé, skem berže stem bolje tihu mešu brez vsake pobožnosti poslušne nažočnim več na pohujšanje, kak izgled. Velika (péta) meša, ah tota se njim že predolga zdi, k totoj samo te pridejo, ako bi lepoglasne gerla pevcov ino pevkinj slišati bila; predga je za nje, pravijo, zevsema nepotrebna; oni mislijo, da sami tak dobro ali še bolje véjo, ino ako bi ravno hteli kaj takega se naučiti, to si lahko sami u knjigah najdejo. Od duhovne moči, od tersenja pri občinski službi božji se z nebesami zjediniti, od tega oni nemajo sluha niti duha, to je za nje neznana dežela. Žalostni nasledki od tega so: da drugač dobro izrejeni ino izobraženi ljudi, kaj se kerščanstva, vere ino cerkve božje tiče, žalibože nič nevejo. Od kerščanskega nauka, u kterem so za mladih let podučeni bili, so le kake besedice, ali molitvice še ostale, kterih so že zdavnja ne zastopili. Istina je, da pondelka mesto nedelje ne praznujejo: pa vendar vekša stran, na koliko njim premoženje ino silni posli dopušćajo, vsaki den veselju aldujejo. Tisti pa, kateri se ž njimi meriti nezamore, se za nesrečnoga, ino od osode preganjanoga derži. Ino tisti, kateri imaju priložnost, da z vsemi posvetnemi veseljami svojo serce nasitijo, postanejo nečutljivi za najsvetejše ino božanske reči; za tem pride, da tudi posvetna veselja ino raji (plesi) se njim več nedopadajo; vsega so siti; zato je že vnavadi sebi ino drugem dolgočasen biti. Nai pro-

stejšo nasladjenje mesa še ma svojo moč; pa toto nezamore vsemu zadovoljiti. Tak se razširuje u njihovih sercah praznost, ino nezadovoljnost; zdaj komaj, kda so sami sebi neprilicni, spoznajo, da se bode premeniti. Toto boležno ožalostjenje ne bilo brez upliva na silovite dogodjaje, kteri so nas iz nenada stigli. Kada je kak od potresa Euroga trepetala, kada smo veliko zgubili, ino u pogibelji bili še več zgubiti, ino koda se je nepričakano upanje pokazivalo, te je nagon občutkov drugi put nastopil. Samo na skoro bode zopet na stari tečaj pripeljal, ako želja za nebeskom istinom ino blaženstvom serc nenadvlada, ino ako spomin večnosti, ktera nam se bliža, u naših sercah se neoživi.

Protuletje pamladi celo narav. Led se raztali, travniki obzelenijo, drevje se listi, ino razceveta. Tudi kerstjan se naj u spomladi duševno preporodi. Ravno te, kda bregi ino doline se u ponovljenoj krasoti prikažujejo, sveti cerkva veliki svetek u spomin Gospodovoga od mertvih ustajenja. Ako ravno vsaki svetek, kteri se na oltaru Najvekšega obhaja, nas opominja k preporoženju u duhu: kajti vsaki, ali nam predstavlja izgled svetosti, ktero mi nasledovati imamo, ali pa nam predoči kako skrivnost božjo, ktera je doveršena, da postanemo otroci očeta nebeskoga. Tak vendar je vuzem najveški med svetki, skoz kterih lepo zloženi krog nas cerkva vsako leto pelja. Sin božji je smert ino pekel premagal; preobraženi stoji nad grobom, u kterem je pred kratkem njegovo najsvetejšo, z vnogimi ranami obsipano truplo ležalo, ino govori kerstjanom: nasledujte me u kralstvo očeta mojega nebeskoga! Da pa toto vabjenje Gospodovo nebode zabstojno, je cerkva odločila štirdeset šest dnevvov, da se u tačaju totih dostojno k vuzmu pripravljamo. Med toto pripravljanje spada tudi zatajenje samoga sebe, ktero u zapovedanom zderžanju od jestvin obstoji. Kteri prelomi post iz lenosti, lehkodušja, prevzetnosti, ali nevere, tisti je ne prikladen, da bi čul glas Zveličara, ino da bi zamogel ž njim ustaputi. Pa tudi, ako želimo vredni posteti, da nas Zveličar milostivnim okom pogleda, ne zadosti, da se samo eno malo jedi zderžimo. U totem času smo dolžni, da tudi eversto preišljavamo istine nebeske, da z pomnoženo gorlivostjo upotrebimo sredstva, ktere cerkva za naše posvetjenje podaje. Mnogo večja je zato dolžnost, ktera nas opominja, da den, klerega je Gospod u tjednu si zebrał, po volji Gospodovoj častimo.

„Prite k meni vsi, kteri ste obteršeni, ino ja vas bodem okrepil: moj jarem je sladek, ino moja breme je lahko.“ Tote prijazne besede so tudi vama namenjene, kteri po nedeljah od samih skerbih govorite, kteri razveselenja ino nasladjivauja iščete; ne zatishite vaše ušesa: kajti sam Zveličar k vama govori! On je poterpežljivi proti vama, hlapci, ino delavci, kteri ste vkanljivim besedam zapeljivcov vervali, ino kteri ste se dali lehkodušno od grešnih izgledov ino kratkega nasladjivanja zapeljati. Povete da, jeli ste se obogatili z delom, kterege ste po nedeljah sveršavali, jeli ste skoz zapravljivo praznovanje pondelka srečni postali? Kaj ne sledi pri kerčmoljubiteljih po nesnažnoj pijanosti žalost ino bolezen? Jeli vas je istinski pomirilo zasmehovanje, ino zaničavanje vere ino deržavnoga reda? So li stiske, osramotjenje, ino lastno spočitovanje, ktere za prepovedanom nazladjivanjam gostokrat sledijo, prijatne? Ali je nezadovoljnost samim sobom, nevošljivost ino jeza proti vsem, kterim se boljše godi, kaj blagonosnega? Gotovo še se spominjate boljšega časa; ino ako ravno bi kreposti, Gospoda ino nedelju spoštovati, poprejd, kak ste u dobu mladenčov stopili, se znebili, tak je vendar milost božja u dečinstvu svojemi žari vašega serca se doteknula. Spomente se sladkega materinskega poduka, svetega večera, Zveličara u jaslicah, vašega pervega obhajila; u globočini vaše duše še se gotovo znajde totoga

svetega spomina kaka iskrica, ako je ravno pokrita u mertvem pepelju grešnega življenja. Gospod je prišel ino želi, da tota iskrica planne, da vas razsveti ino segreje; ali posvetjajte poprejd den, kterege je Bog k svoji službi odločil; prite k predgi, kerščanskem nauku, tersite se iskreno poznati svetu veru, keru vaši zapeljivci, brez da bi nju poznali, klejejo. Prite k sveti meši, ino ako zamorete, k takoj, pri kateroj vnogo pobožnoga ljudstva je zbrano, da se vam skoz izgled vere ino pobožnosti uzvišenost potalažljivoga aldova pred oči postavi, kterege je Kristus na križu doveršil. Nedajte se od kakvega god neumnega zešpotovanja zapeljati! Tisti, kerer težko terpijo, da vas zgrešajo u nedelju pri poslu ino u pondelek u kerčmi, govorijo dosta od pravice ino slobode: pa pravico, zveličanje dosegnuti, ino slobodu po kerščanski živeti, to nebi radi nikomu dopustili. Začnite taki sledeču nedelju tak živeti, kah sem vam ja svetoval, ino Gospod vam bode taki vuzem podaril, kterege še bote se u večnosti radovali.

12

Ljudi so si vnogo iskustva nabrali, ktere bi ravno za menjšu cenu lahko dobili; pa bilo kak mu drago, tudi ta cena neje prevelika, ako bode samo sadonosno. Razuzdanost, ktera je u vnoge delavnice ino tovarne ulezla, zdaj le mali broj tistih hvali, kerer za puntariju nabirajo; ino zdaj bi vse bilo dobro, ako bi zamo u nedelju ljudstvo htelo počivati od dela, u cerkvu priti, ino k tomu od podelka pa do sobote večera marljivo delati. Ali, ako želimo, da častjenje božjih rečih, zvesto spolhovanje dolžnostih, ino spoštovanje pravice u sercu ljudstva neomajlivo ostane, ino kde je zginulo, se zopet usadi ino učversti, tak je potrebno, da najpoprejd izobraženi ino premožnejši kakti pokorni ino verni kerstjani u cerkvi svoje kolena prigiblejo! Kada pa prosti ino siromašni ljudi vidijo, da gospodi ino njihovi predpostavljeni nedelju zaničujejo; kada toti nepridejo k službi božji, ino ako so nazočni, skoz celo svojo zadržanje pokažejo, da so samo z telóm u cerkvi, ino da od pomembe svetih djanjah niti ne senjajo, tak eno sledečih zgoditi se mora: ali se pusti prosti človek od zločestoga izgleda zapeljati, vruča vera, ktera njegove persa razgreva, se razhladi, on začne zanicavanje nedelje ino skrivnostih božjih za nekaj preštimanega deržati ino nasledovati; ali pa skрати gospodu zaupanje ino spoštovanje. Gostokrat pa se od vsakega nekaj zgodi. Ako ravno prosti človek z enim okom željno gleda na zločeste izgledove gospodov, tak vendar z drugim okom nje ino njihova pohujšavna dela zaničuje.

Sveti Duh opominja: „Vladari, ino narodi, knezi ino sodci zemeljski, mladenči ino device, stari ino mladi slavite ime Gospodovo: kajti jedino njegovo ime je uzvišeno; njegovo veličanstvo je verhu nebes ino zemlje!“ Posluhnite toti glas vsi sobrati ino sodediči (ravno erbi) obečanj Gospodovih, vsi, ktere vas je previdnost božja u kratkem času skušnje za predpostavljene, ali podložnike postavila, bogatstvo ali siromašto vam podelila, vsi, kerim je odločila, da u nemirnih varaših ali pa po tihih dolinah tečaj življenja sprevadjate! Posebno pa poslušajte glas Gospodov na tisti den, kterege je Gospod za svedočbu postavil med sobom ino sebi služečem ljudstvom. U sredini skerbih ino poslov, kerer na posvetne reči spadajo, naj bode nedelja za vašo serce nebesam posvetjeno pribežališče. Da ona u istini ostane, kaj je, ino tam, kde še je ne, svoju pravico zopet dosegne, je potrebno vnogo zjedinjenih moči. Nedelja mora biti občinsko dobro kerščanskoga ljudstva, kajti le te bode imela pravu pomembu, ako to je. Kerer nedelju oskruni se zagreši, ino škodi ne samo svojoj duši, temoč tudi celo občini kerščanskoj: kajti takov želi raztergati zavez, ktera uskupno celo verno ljudstvo Stvoriteljom veže. Pristopite k oltaru Gospodovomu, ino on vas bode rezve-

selil: kajti vse naše moči imamo od Gospoda, ino brez luči, ktera iz njegovoga svetoga prebivališča izhaja, je zemlja suzna dolina ino nema blagoslova iz nebes. Amen.

Glede obderžavanja cerkvenoga posta za leto 1852 oznanim sledeče postave:

I. Verni se imajo terduo postiti, t. j. u živežu si pritergati ino samo eukrat na den se najesti:

1. Vsaki dan štiridesetdanskega posta razvun nedelje.

2. Vsake kvatre.

3. Vsaku sredu ino petek adventa

4. U sobotu pred duhovim (binkosti) (29. rožnika); na navečer ss. apoštolov Petra ino Pavla (28. lipnja); pred velikoj mešoj (14. serpnja); pred vsemi svetci (30. listopada); pred čistim spočetjom b. D. M. (7. grudua); pred božičom (24. grudua).

Spovednikom podelim oblast, da bolenim, kteri do obeda nemorejo teši biti, brez da svojemu zdravju škodijo, dopustijo zajtrkuvati. Samo naj menje uzamejo, kak navaduo, da stem ako ravno malim perkratjenjom dolžnost ino namen posta pred oči imajo.

Boleni ino kteri žmetno delajo, so ne dolžni pri jedi si pritergati:

II. Dolžnost od mesojeje se zderžati je:

1. Vsaki petek celega leta.

2. Vse kvatre.

3. Vsaku sobotu u postu, na pepelnicu, veliki četertek.

4. U sobotu pred duhovim ino pred večimi svetki gori naznamenovanih dnevoov.

Vendar po vseh zapovedanih postih, po kterih je skoz toto naredbu dopušče-
no od mesenega jesti, to je u vseh dopuščenih dnevih štiridesetdanskega posta (razvun nedelje), ino po sredah skoz celi advent, se sme meso le eukrat na den jesti. Mesena župa se sme tudi u večer uzeti. Od tote zapovedi so izuzeti ubogi ljudi na toliko, da od obeda ostavšo meso u večer smejo pojesti, tudi tisti, kteri težko delajo, ino kteri po presodi vračitelja mesene jedi potrebujejo. Nikakor se nedopušča, da bi u takih dnevih, po kterih je mesena jed iz perzaneslivosti dovoljena, kak tudi ne po nedeljah svetega posta, k mesenim jedilom ribe se pristavljale.

Zapoved od mesojeje se zderžavati ne preteže se na bolene, tudi ne na siromake, kteri od darov dobrih ljudih živijo, ali pa drugač u velikem siromaštvu se znajdejo.

Kteri pa bi zbog posebnih zrokov obilnejšega dovoljenja potrebuval, si ga ma od škofivstva sprostiti.

Kteri se stem podeljenega perpuščenja poslužjo, imajo vsaki den, kada od mesenoga jejo, pet očanašov ino pet češena si Maria na čast britkemu terplenju ino Jezusove smerti moliti, ali pa svojemu premoženju primerjeno vbogaine dati.

Kloštarski se imajo postiti, kak njim njihove postave zapovedajo. Častitim duhovnikom se stem naláže da to pastirsko pismo svojim farmanom na mastno nedelju oznanijo, ino opomembe, ktere bi morebiti po različnih krajih potrebne bile, pristavijo.

Dano u Gradcu na nedelju septuagesime, 8. svečnja 1852.

Jožef Otmar,
Knezoškof.

Natisjen pri Kienreich.